

Romania

25 bani Posta

Biblioteca PALATUL CULTURAL Arad

REVISTA LITERARA

reportaj - satira - umor

Inregistrat la Tribunalul Arad, Sectia III Nr. 22/1958

Director:

SIMION MICLEA

Redacția și Administrația

ARAD

Str. V. Babeș Nr. 10.

Telefon: 10-83

ABONAMENTE:

150 lei anual, 3 dolari pt. America
500 lei pt. întreprinderile mijlocii;
1000 lei anual pt. marile întreprinderi. Abonamentele se plătesc laaint.

Pământul, substratul crimei dela Socodor...

— Și o treabă care nu e pentru femei —

Crima dela Socodor, atât de crud dată în cuvintele lapidare ale comunicărilor telefonice a zierelor, continuă să preocupe nu numai organele justiției, a căror datorie este să stabilească vinovății în vederea sancționării ce societatea le aplică membrilor ce îi calcă în picioare legile dinainte stabilite, — și și în viața publică și mai cu seamă poezia din jurul Socodoului, atât sensibilă la orice act ce este comun, din viața de toate zilele... Ecourile preocupărilor au ajuns la noi sub formă de versiuni contradictorii, care indicau drept moral crimei duble a lui Nicolae Cristea, lucruri fantastice. N'am putut descifra nimic din ele, de aceea, pentru a aduce la Arad și depunerea în acestul preventiv al tribunalului, am încercat să stăm de vorbă cu el. Proiectul nu ne a reușit așa cum am dorit, dar totuși, din cele auzite, putem reconstitui în mare măsură atmosfera în care a fost comisă crima și determina cauzele esențiale.

Nu vom face considerațiuni inușabile asupra cauzei primordiale ale crimei dela Socodor — pământul — căci lucrul a fost făcut de un talent de neîntrecut de către maestrul Liviu Rebreanu în romanul „Ion”, ci vom trece la expunerea faptelor, din care se va vedea că găsirea de pământ a lui Nicolae Cristea, criminalul dela Socodor.

Nicolae Cristea se căsătorise în vârstă cu 10 ani. Flăcău frumos și puternic, acum bărbat în floarea vârșii, înalt ca bradul și frumos ca o mână, vârtos ca stejarul și blând ca mielul, nimic din fața și vorba nu vorbește de criminal. A trăit cu nevasta și au făcut doi copii: unul de 9 și altul de 3 ani. Avea, pământ în hotarul mării comune. Traiul s'a scurs în pace. Într-o zi, între munca aspră prin care își câștigau banii, cei doi copii au fost scoși din școală la granița ce nu i depărta de părinți. Anii au trecut în bună pace și în pace casnică, până acum vreo două săptămâni, când soția lui Nicolae Cristea a devenit indemonstrabilă și întovărășită de un șarpe, a plecat în sat la peșteră. După o vreme, ea a venit de la sat, de rusine. Asta e treabă de bărbat. Și Nicolae Cristea când a văzut că nevastă-sa a fost în peșteră, a plecat și el. După două săptămâni, a venit cu două palme pe obrazul celei care se căsătorise cu dragoste... Femeia, înțelegându-și că plecat, cum era spre seară Nicolae Cristea a așteptat să vină să-l ia pe copil, dar ea n'a venit.

I-a îngrijit el cum s'a priceput, apoi s'au culcat cu toții. A doua zi, după ce copilul mai mare s'a înșăurat dela școală, l-a trimis după maică-sa să o cheme acasă, dar ea n'a venit. A mai trecut o noapte și n'a venit. A treia zi Nicolae Cristea a trimis un strein. Nici atunci n'a venit, dar l-a trimis să vorbească bărbatului că ea nu mai vine să trăiască împreună cu el, că divorțează și că el trebuie să împărțească pământul cu ea... El auzind de pământ, a văzut negru înaintea ochilor și cum lucra la niște perii la într'un șopron din curte, cu gesturi meșiniale a băgat un cuțit în buzunar și a plecat la locuința soacrei sale, unde era nevasta. A ajuns acolo, a izbucnit cearta. Cum a decurs nu știe. Doar atât își mai amintește că a dat odată cu cuțitul. Din ce-a fost pe urmă atât mai știe că și-a văzut și cumnata plină de sânge. Apoi a plecat și s'a predat jandarmilor... Nicolae Cristea și-a implinit destinul. Al lui și al celor doi copii ce au rămas orfani și cu viitorul pătat de crima tatălui lor...

La școală

- Mitică.
- Prezent.
- Ce-i aia veteran?
- Veteran e un doctor de animale.
- Doctorul de animale e veterinar.
- Așa e da! Uitasem. Veteran e acela care mănâncă numai legume!

Muzicale

Richard Strauss cedează rugămintelor unui tânăr compozitor și se duce la locuința sa.

Tânărul compozitor e bogat. Are o locuință splendidă, Maestrul e invitat să la loc în camera de muzică. Maestrul ascultă o bucată de nouă. În sfârșit tânărul consimte să face o pauză. Ca să-l distreze pe celebrul său oaspete deschide o vitrină cu diferite lucruri curioase. Printre acestea e o dantură falsă.

Richard Strauss întreabă:

- Ai cui sunt dinții ăștia ăștia?
- Ai lui Berlioz, maestrul.
- Și îi ții aici în camera de muzică?
- Da.
- Și nu sterpezesc nici odată??

Sunt două lucruri de reținut din povestea lui Nicolae Cristea. Dragostea de pământ și pudoarea înșăurată a țărânului român. De iubirea de pământ — legătura organică dintre român și pământ — nu ne ocupăm. Ar urma să copiem pe d. Liviu Rebreanu Ținem să relevăm cealaltă latură a crimei dela Socodor: faptul că soția lui Nicolae Cristea a fost în peșteră. Pentru cine, nu importă. Dar femeile n'au ce căuta în treburi de aceste. E lucru de rusine, egal cu meseria de codos, practică atât de intens de diferitele cucoane și diferiți „domni” din lumea bună. Peșteră e treabă de bărbat, nu de femeie. În credința aceasta, născută odată cu el, Nicolae Cristea l-a aplicat nevestei două palme care au determinat crima sa. Au fost — probabil palme menite să-i atragă atențiunea asupra pasului greșit și nu de răsunare. Soția sa însă nu a înțeles, spre pierzania ei...

Sunt fapte de reținut pentru toți cei cari vor încerca să cristalizeze — odată — aspectul moral al țărânului român.

...Dar până atunci, Nicolae Cristea își așteaptă osânda oamenilor, într'o celulă a penitenciarului din Arad...

S. Miclea

Improvizație

În tinerețea sa, Wegener juca într'un teatru mizerabil dintr'un colț de provincie.

Intr'una din piese juca pe aman-tul unei doamne măritate. Soțul ultragiat, află și-l chemă la dansul cu hotărârea să-l omoare.

Scena dramatică începe. Soțul scoate revolverul și trage... Traga odată, de două ori, de trei ori, Revolverul nu ia foc. Lumea râde. Wegener se întoarce cu spatele. Partenerului îi vine o idee genială: îi dă lui Wegener un picior în spate. Lumea se tăvăleşte de râs.

Casă completeze scena, Wegener se apucă cu mâinile de șezut și strigă:

— Vai mie gheata a fost otrăvită — mor!!

Gura păcătosului

Funcționarul: Așa o viață frumoasă ca a dumneavoastră aș dori și eu.

Directorul: Vă cunosc, toți nu vi-sați decât o viață de trântor!

Gila Iuân Nojâță și cire

Vă scrisă! mai am o săptămână că am fost cu domnu drector la on birt ge aștela cu muleri și vă spusăt se am văzut aclo și că o mai rămas

șleva program ge văzut. Noa apu into altă sară iară am zis cătă domnu drector să merem la birta aștela și domnu drector o întrebat la tălfon dacă atunși iestă triabă ge aștela cătă carie zășle program. Ior spus lu domnu drector că iestă și atunci ne-am dus acie cătă miezu nopți. Numa amu nu mai mam cemut căm fură șuba și cușma că am văzut io rându triecat că mi leo dat napol. Apu iară am șezut la o masă și domnu drector o spus la on domn geaștela și umbiă cu o cărpă albă în jeb să ne aducă neșce vin. Apu până să ne aducă vin or înșleput țiganii să cânce și unu o bătut into tablă ge fer o și e amar o fost și o spus că înșape programu cu nu știu și e domnișoară. Și giloc o și leșt nu știu ge inge o fată feșcătă pă obraz și cu o rocie numa do palmă gi lungă și goaia pă space și pă ctept îmbrăcătă numa țâță și o înșleput să deie gin pișoare gi gângel că or apucato frigurile saraca. Dopu nu sârt ca dă când povestesc io că și gâtă și giloc vini cu on tălgeruș pă la noi ca să-l dăm oareșle grițari pântru că o jucat. Apu iară o bătut aștela în plievu aștela și iară o spus că vinu nu știu și e domnișoară. Și o vinit una fâin feșcătă și îmbrăcătă în rocie lungă numa crăpată pă ginaince până la buric și o înșleput să să îndoaie în tăce lăturille și pă space și pă foalte gi gângel că nare oasă în ie. Și cum să îndoaie pă space îi leșu pișoarele și pulpile pân crăpătura rociei. rocie neagră și piștoru alb jără ștrimp îl faște pă domni bolinz. Clar și io am înșleput să nădușesc o ștră. Numa noroc că so gâtat. Apu la asta iam pus și io în tălgeruș on zlot românesc. Bpu iară o bătut aștela în plievu lui și o vinit una numa cu nișce izmănușă mișl pă te și cu hamur la țîță și o înșleput să svârle gin brânși gin pișoare gi gângel că amu apot rământe fără lele. Noa și tăt așe or mal fost vo doand țit muleri ge alcșce. Când so gâtat mo întrebat domnu drector dacă mniio plăcut programu. Apu iam spus că mniio plăcut da mă tăt mlier că la mulerile alcșce nu îl ruș nle să umble așe singurle și să joaște așe deșbrăcace la birt întră aițăa bărbai că dară o muliere cum să cage clar dacăl doamnă nișt acasă când îl sîngură cu bărbatu nu jaște ge aieșce. Apu domnu drector o zăs că aistai meșceșugu lor gin carie trălesc și mândă pită. Apu dacă-l așe apu vai gi tele și ge zîllile lor. Da mie mi să parte că la aieșce nu leo plăcut să fie muleri ca ștelelalce și ge așela șor ales meșceșugu aiestă că dară aișl pot petrește în tătă sară cu aișl bărbai și pot be căt vreu că nu lie oprleșce nime că dară ait ge lucru nu au.

Apu să nie trâmiceși abolimentu.

Al vostu

IUAN NOJÎTA

Baia de Criș-Brad

— O petrecere c'ân povești. Lucruri văzute și auzite de trimisul nostru special la „balul” din Baia de Criș.

N'am fost de mult timp la Baia de Criș — și poate nici chiar acum nu vizitam această localitate, dacă aveam altă meserie... ziaristului — mai precis, nouă celor din jurul acestui aflor de hult „Bravo!” nu-i este permis să scape o ocazie din care poate profita cu ceva. Cum era deci să scape această ocazie? Se putea ca să absentez de la balul din Baia de Criș? — Cred că nu!

Am părăsit Bradul cu intenția de a pleca undeva să mă distrez. Natural nu pot afirma că nu mam distrat — ba, din contră!

Ei, dâr să lăsăm această introducere — poate inutilă — la o parte și să redăm în cele ce urmează câteva „spicuri” prinse de noi cu această ocazie.

Lume, adecă public, a fost destul. Evident, în alți ani a fost și mai mult, dar azi se scuză această absență din cauza... situației internaționale (căutați legătura!) Animație a fost... berechet. Un lucru am vrea să știm: de ce au lipsit unele persoane de la acest bal, cari trebuiau să fie toluși prezente?!... Se zice că n'au primit invitații!.. Tot ce se poate, dar prea sunt unii — după câte am putut afla de la un amic al nostru din Baia de Criș — formalisti. Adecă dacă trimiți tatălul sau socrului invitație — titul, sau ginerele nu vine pentru că n'a fost invitat...

Mă rog, cum vine asta?...
„Sau așa i „moda” la Baia de Criș?

Dar, să lăsăm chestia cu invitațiile pentru că nu ne interesează. Preci am doar că pe invitație n'a fost trecut unde are loc „balul”. Asta — probabil — din cauza grabei — care, după cum știți — strică treaba...

Vrem să ne răfuim puțin cu onorala, sau — dacă vreți — onoratul comisie, respective comitet de organizare. Au fost anunțate diferite concursuri, dar — spre regretul unora — nu s'au ținut toate. Motivul, n'am putut să-l aflăm încă, dar ese el în... lumina tiparului, cu altă ocazie. Gurile rele vorbesc că această situație s'ar datorar armoniei ce există între oragizatori. Tot ce se poate!...

Caltele de măcelari, brutari și comercianți din Brad, prezente la bal, au ales regina balului în persoana unei duduie dela gara din Baia de Criș. — Acești băești de prăvălie — durere, români — probabil n'au avut ce face cu parolele... Natural, nu vrem să ne amestecăm în chestii sentimentale! Precizăm numai că au fost fete mai frumoase și mai elegante de cât mascota lor...
...Ei dar aceste din urmă nu au avut nevoie de reclamă pentru că sunt frumoase și sunt românce! Asta precum ca să se știe de acești calte, care au avut la bal o purtare de adevărați „inași”...

Tot în legătură cu concursul de frumusețe — cel de „urâtenie” desti anunțat n'a avut loc — credem nimerit să ne spunem și noi o modestă părere: Organizatorii aveau datoria morală de a alege — și pe drept cuvânt! — pe o duduie care a jucat — pare-mi-se în piesă, care

era simpatică și mai avea și un costum național de toată splendoarea...

Că n'au făcut o, asta denotă că nu-și știu aprecia colaboratorii și că, pe viitor, sunt puși în situația de a nu mai primi acest prețios concurs din partea nimănui.

Noi, nu ne amestecăm nici aici — în definitiv, treaba lor ce fac — dar remarcăm această lipsă de datorie. Credem că premianta trebuia să fie alta — asta e părerea noastră.

Un uriaș dela noi din Brad, care învarte ceva loc prin vre'o cancelarie oarecare a judecătoriei, s'a îmbătat „criță” — ba a început să facă și scandal pentru că a fost refuzat la dans. Dreptul lui să se îmbete, dar nu înseamnă că dacă ești beat poți să-ți faci de cap. Șefii lui ar trebui să-l „muștruliască” puțin, pentru că în viitor să nu mai dea ocazii la spectacole de felul celor de mai sus, pentru că compromite prestigiul justiției — din care se laudă că face parte...

De altfel a fost pus la punct de câțiva tineri cari erau să-i aplice și „cele legale dacă mai zicea ceva...”

Ei, dar avem o notă bună — printre altele mai puțin bune — dentru organizatori.

Cu o mică întârziere, spectacolul a început la ora anunțată. — Bravo! E bine să se obișnuiască acest public din Brad și Baia de Criș să poștească la ora anunțată la program. Dacă-i „formalist” — să fie și... precis.

Programul a fost admirabil. Corurile și piesa au fost interpretate ireproșabil...

Am vrea să știm însă (ei, dar ei dracului de curioși mai suntem azi!) de ce d. dirijor nu și schimă meseria cu o... baghetă, iar „regizorul” piesei, pe care l'am admirat în... cușca suflerului, ce cauză la Baia de Criș. Locul lui era la Teatrul Național din Capitală (s'o creadă el!)

Hei, dar gurile rele — ah, dacă n'ar fi aceste guri rele, pe care nimeni nu le poate astupa! — vorbesc că nu cel ce a dirijat pe scenă a învățat cântările ci altcineva. El a tras numai smânlăna...

În general — să terminăm — lumea prezintă și-a petrecut admirabil. Na-

Săvârșin

Și iată că ghița s'a rupt mai înainte de desghet, ba chiar în timpul celui mai mare ger. Cui e frig caută căldura și viceversa. Lega contrastelor își verifică încă odată marea sa însemnatate. Nu e nevoie să intrăm în amănunte. Ireparabilul s'a produs. Scurt-circuitul produs a ridicat temperatura, a desghetat apele și o inundajie catastrofală a avut loc. Avertismentul din numerile trecute n'a folosit la nimic. Cu cei săraci cu duhul facem fitantropie. Le dăm mura n'gură. Dar mai mult nu. Am vrea să vă spiritalizăm, dragile noastre duduie, să vă ridicăm pe o treaptă ceva mai înaltă decât aceea pe care vă postăți astăzi. Și cred că putem sta de vorbă. Nu-i vorbă sunt unele între voi și cam mojice, puțin necioplite sau fără o doagă. Cu a-

tural că nici noua achiziție a Băii de Criș nu s'a lăsat mai pe jos. A avut el.. socotelile lui, pe care nu prea i-lea stricat nimeni. Oare de ce? Se zice că-i tare „coljos” acest amic, ba ne și injură câte odată când li mai scuturăm puțin pantalonul costumului roșu.

Pe viitor, recomandam organizatorilor mai mult tact și să nu se mai amestece în „clorba” nici o altă persoană din atare, pentru a nu se spune la urmă „că ei n'au știut, că X a aranjat chestia!”..

Noi, am petrecut minunat — alături de pijmăua îmbrăcată în frac...

De încheiere, amintim și o nou-tate, care nu este în nici o legătură cu... balul.

E vorba deșo cucoană din Baia de Criș — se știe ea care — care are obiceiul ca după ce invită prietenele la ea acasă să le vorbească de rău, cu alte cuvinte să vâre ceva... intrigărie pe tci, pe coala, „prin părțile mai esențiale”. Fiindcă se ține așa „nealcoșe” dumneaei, o întrebăm dacă aiunci când este invitată undeva, știe să se comporte? — Și câte familii vizitează pe moitul de mai sus? Credem nimerit să-i dăm un sfat: Să-și facă puțină educație că Doamne, Doamne, are mare nevoie de ea...

Să începem acum cu ceva din Brad. Mai puțin, pentru că aici n'a fost bal iar cucoanele sunt mai puțin intrigante (Vă rog să nu mă credeți, nici chiar dacă vă dau cuvântul de onoare!)

Astfel, un oarecare linăr simpatic nevoie mare se simțea fericit între două brunete la filmul „Crima din linia Meginot”. Vezți Doamne, el e blond. Ne mirăm însă de duduile în chestie, cum de se mulțumesc acum cu simpli lămplari când înainte și ingineri erau prea mici...

Și-acum, slimabile blond, te sfătuim să fii mai prudent, să nu se supere domnul ăla pe care-l înlocuiești, iar dacă vreți să fii mai aproape de ele, internează-te în spital...

— Una dintre cele mai date dracului (așa se crede ea!) domnișoare dela noi, a lăsat patinejul, înlocuindu-l cu... cinematograful — unde este văzută în societatea unui tip simpatic.

Dela cinematograful nu putea să lipsească nici duduia „Negus”, care se duce tot cu trenuțul. N'am putut însă stabili dacă merge la cinematograful sau se duce la ședințele de... foot-bal, începute cu ocazia petrecerii dela Gura Barze.

cestea nu se face să stai de vorbă, fiindcă te compromit. Pur și simplu, Fie prin gesturi, fie prin mutre. Fac mutre, domnule, fiindcă nu știu că mai sunt și alte manifestări expresive. Acestea sunt cele de mână a treia. Aici fetele s'au aranjat pe pe categorii. Sunt trepte sociale, care le separă. Din clasa întâiu fac parte fetele cari poartă pe cap un fel de clorap sau pungă de împachetat marmeladă. Dar nici acesta nu e un criteriu sigur, căci și din celelalte clase au început să dea năvală cu punți pe cap. Din clasa secundă fac parte fetele de casă, mai rezervate. Iar treapta a treia e finută de periferie.

Pe stradă nu se văd, nu se salută, de par'că ar avea orbul găinii.

Între toate astea noi nu vedem nici o deosebire, ci numai apropieri. Le leagă aceeași comunitate

de gândire și colectivitate, fiindcă toate sunt licențiate dela școala de Dâmbul Vineștiiului.

— Duduia Scăârț împăcându-se cu federația a fost reprimată restrânsul său cerc. Și așa era singură și prea uitată pe strada pensionarilor, ca să nu fie luată în seamă. Aceasta a depins în măsură de Mica și Tz'zi, care sunt un fel de șefe ale tribului de dela noi.

Pe aici cocostârțul, la vremea a adus numai fete. Băești nu sunt. Unul, doi. Dar nici ăștia n'au timp de pierdut cu niște moațe.

Brad

Dacă vrei să te vindeci de Pelôfi, atunci ești rugat să conlucra cu Ca O₂.

Fain fecior ești dar vezi că lipsesc doage dela cap și prea e mincinos. Te sfătuim să te îndrepti pentru că în Brad nu prea au drept să locuiască oameni de teapa d'...

Bârzava

Cu multe discuții și mare vâlc s'au pus bazele asociației culturale „Astra”. Începutul a fost greu. Că atât mai mult însă, merită laudă inițiatorii și cei pușini aleși. Un succes deplin noului așezământ cultural.

Pe marginea acestui eveniment se desprinde toluși o constatare. De ce oare parohul gr. ortodox și a manifi stat măcar dorința de a face parte din comitetul de conducere a noului așezământ, ci că căutat pe orice cale a se susține dela o muncă constructivă și roșnică, în interesul propășirii pe temă culturală a acestel comune? Nu măcar vre'o promisiune că va susține sau susține frumoasele inițiativă ale așezământului. Nimic, soluți nimic. Poate din cauză că n'au primit leafă și eventuale onorarii pentru ședințe? Nu-și vede interese personale susținute și satiate cute, ca în cooperativă? Nu pot să răspândească alcoolismul în vrea în populație? sau... într'alt văr conștiința li este încărcată nu se simte demn de a face pe dintr'un asemenea comitet, care înțelege să facă altceva, decât muncească desinteresat și cu răbdare pentru ridicarea socială și culturală a țărânului român și din comitate aceasta, și nici decum să-i înșelă buna credință, folosindu-se de ea pentru ași îndeplini interese personale meschine și a l'imbăcșli licoarea spurcată a alcoolului.

Dezna

— Lumea dela noi se întredecă la nunta de Sâmbăta trecută sa făcut steagul de Vineri seara nu s'a mai văzut de fel la nunta. Oare dece?... Și pentru ce i'au uitat?... Ori... să-l pună la fum?

— Tot la acea nuntă se vorbește că unul dintre „boții” însoțit de domn (Oare care domn?) au se nuntășii când au cerut apă, cu din șanțul ce vine dela ciomlir, cu fel că unul care văzuze treaba a spus nuntășilor: „Beți frațior e bună apa că e de ne străduștrul.” Oare să fie așa? Ce zic „boții”?

— Mai departe cea ce e mai șinos, e că la un ospăț care curat românesc sa comandat z'cel să cânte „ciardașul” la au jucat numai români. Ne întreabă dansurile noastre naționale cu ciardașul?... Unda vă Dior?... Ați uitat că sunteți români

La răcoare

In dialectul ardeleano-crișan

Intr'o vineri, pã l'amiazãz
Zãua truda o mai șcie,
Iacã m scoace iuda'n cale
Lâng'o șatrã cu sãndale
P'on ortac din cãtãnie.

- Ha noroc, noroc mãi Mitre!
- Șe mai fași, cum o mãi duși?
Șci mã cum? ciar ca on cãnie
Șel așteaptã plumbu mãnie.
N'ai tu roc, n'ai tu papuși!

Hai, c'amu tãt ar mãi mere
C'asta-i luna lu cuptor.
D'apu dacã vinie niaua?
Nu-i cojocu, nu i mãntaua
Nu-s lemnie pãntu cuptori?!

Iacã ț spun, îi rãu dã minie.
Mã, sã n'ai tu on crișari?
Și 'n foale la minie, crege
Nu-i nimic, ca și'n bigege!
Bace vãntu pãn poșnari!

- No - apu iacã ț spun ortace
Cã iești cam bolãnd on pic.
Se ce vaiț tu ca o mãțã
O ca pruncu dupã țãțã
Cã n'ai bani, cã n'ai nimic?

Nu dai tu dã vo sãmbrie
Intr'ãșa mare oraș?
On ploieș du ce, ce bagã
Cã nu iești babã beceagã
O, dã nu, iac'on poștas!!

Dã în coași și'n clo cu nașu
Haida sã ce mãi învãț.
Cã dã stai nimic nu ț picã.
Fã-ce tare ca on bicã
Cu coraj ca la uspãț!

Bunãoară, vez clo pitã
Ș'apu tu sã nu ce'nduri
Sã zãși: haida mã cu minie
Cã m'o pringe tare binie!
Fași cum poț, ce baț, mãi furi??

D'apu - aclo la șatra țeta
Mere-ãșa ca la chirvai.
Mã îngeșui ca on peșce
Și cãnd altu sã tãmnieșce
Ieu pãpușii 'n brãnși și baai...

Iacã asta ț'ar fi treaba
Trebe on pic sã mãi învãț.

Dã-ț plase ortase scoala
Dã-ț și tu o țãrã zoala
N'așcepta ca ș'on orbeț,

Dã dracu la om dã lucru.
Zãc; prãbãl și io dã pot.
Da niși lotru nu-i or șinie
Și cãnd crez cã și mãi binie
Ce leagã ploesu bot!

Ciarã cum o fost cu minie
Mincinaș m'or și zãpsãt.
Cãnd sã pun brãnca mãi frace
P'on colop, în strãngã'n space.
Stai mã, stai, cã ci-am gãsit?

Hai, c'ar fi trecut și asta
Da m'o pus brãnca'n grumaz
Ș'o zãs: marș mã, înãince
Cã d'amu ce'nvãț io mince
Sã mãi furi, sã m fași nãcaz??

Io, cã nu, cã nu mi s vina
Șe? cã niși n'am vrut sã fur?
Da niși nu gãtai, c'odatã
Dumniezo sãșel șã-l batã
M'o și uns cu una'n c...(dos)

Ș'apu-ãșa cu cãrãita
Io cã nu! lel hai, soțort!
Am ajuns mãnșe-l orbia
Mãi cu buna... cu mãnia
La ariștã mai... mai mort!

Iac'ãiși pã neșce scãnduri
Douã nopt m'or circuit.
O pușit ca și'n prevatã
Și rãșe... ca ș'o'ngețatã.
Dã'ntr'on șans m'am bolnãvit.

Pãn'amu, tãt o fost bini
D'amu 'ncoãșea sã vigeț?!
Cãnd m'or dus aclo 'ntr'o salã
Sã fac cu i sococialã.
Dã sãrem ca la honveț.

M'or lãsat aproape'n pãiele.
Ș'or pus brãnca p'on corbași
Greu, dã neș'o tras o chilã.
Ș'apu dã... dã... fãrã milã.
Și tu 'nghiț, cã se sã fași?

M'or dat drumu dup'ãșeia
Scuturat ca ș'on strujac
Dã n'am fost bun dã nimicu.
Zãc: "n'ovez șe-ajunsã bica
Cu coraju lui dã drac???"
Traian Rusu-Șirianu

Colțul meu

de Mioara Cradu

...Dupã o lipsã îndelungatã din co-
loanele aceste, lipsã datoritã... concen-
trãrii mele pe zona.. dragostei, revin
azi, dcodatã cu ceaurile, desamãgitã și .
desconcentratã fãrã voie - oarecum.
Da, cãci nu existã fatã, nu existã cu-
coandã care sã nu doreascã o cãt mai
lungã - dacã se poate chiar pãnã la
adãnci bãtrãnețe - concentrere pe zona .
dragostei. Dovadã a.tivitatea febrilã a
a cãrdului - care-i meru în tovãrd-
și a unor ofșteri doar, doar se'nvãrie
de.. un ordin de chemare, fie și cu mai
multe stele - și a atãtor alte cucoane
cu mãncãrime sentimentala și fãrã „sitz
fleisch” în viașã conjugalã!.. Și mi se
pare cã aci-i nenorocirea fetelor, - chiar
atunci cãnd au curajul unei sau mai
multor viz-țe în garsonierele dosite ale li-
nerilor. Cucoanele astea mãritate, sunt
mai cu experiențã și le lipsește teama
de necunoscut și de urmãri, avãnd acop-
perirea oficialã a soșului pe frunța cã-
ruia cresc... fructe mai abitir decãt pe
ramurile vreunui mãr înrudit cu cel al
Evei? Dar de curaj, în ultimã analizã
nu se pot plãnge nici fetele. Ele - a-
dicã noi - n'au însã acoperirea ofi-
cialã și conjugalã sub pulpana cãreia
sã-și ascundã sau acopere „a.tivitatea”
sentimentalã E pușin deplasat - cred -
termenul noșiuinea „sentimental” în care se
eticheteazã în mod curent dragostea cu
tot ce i în jurul ei și'n legãturã cu ea,
cãnd în fond e vorba de cu totul alt-
ceva, ce nu se spune și de care toatã lumea
are... oroare, dar aleargã meru dupã el!..

Dar sã ne întoarcem la ceai... Cãr-
dul - slãbiciunea directorului! - cãcã ar
fi fãcut niște borboațe. Nu le am re-
marcat. Doar pe una, singurã care a
crezut cã o sã cucereascã lumea dacã
vine'n rochie lungã. O fi fost elegantã,
dar fiind singurã, ear ca un corb alb
între celelalte rochii de stradã. Alte
„chestii” mai mici și mai fãrã impor-
tanțã s'au petrecut multe, dar nu le mai
înșir aci, ca sã nu stric ceaiul de Sãm-
bãtã al liceului industrial de fete, cãci
și eu vreau sã-mi petrec un pic!..

Șeitin

Frunzã verde de bujor
Rog pe D-l Redactor
Loc în fouie sã-mi gãseascã,
Cartea mãndra s'o ceteascã!..
Frunzã verde de frãguțã
Mult dorita mea mãndruțã:
Eu departe, tu departe,
Îți doresc eu sãnãtate
Prin aceastã micã carte...
Sã-ți dea bunul Dumnezeu
Binele ce și-l vreau eu.
Și mã rog cu mare jele
Dragostea sã nu se spele.
Mãndrã cu sprãnceana neagrã
Fã-ți tu inima 'ntreagã,
Cum a fost inima mea
Cãnd și-am jurat dragostea.
Și te rog iubita mea
Scrisorile ce le primești
Pe toate sã le citești
Și le fã unpacheșel
Sã dormi cu capul pe el.
Mult mi-e jele mãndra mea
Cã te lãșai singuricã
Ca pe un pui de rãndunicã.
Arde inimioarã 'n mine
Mãndro cãnd mã gãndesc la tine.
Cãci cãșlegile au venit
Pentru fete de mãrit;
Cãci cãșlegi de n'ar mai fi
Fetele ar 'nnebuni.
Treci Doamne cãșlegile
Sã se gate cheșurile,
Cheșurile și nunșile!..
Și-mi mai lasã una mie.
Pe cãnd vin din cãtãnie!
Fã-mã Doamne ce mi-i face
Fã-mã Doamne un mãndru brad
Cu crengile peste Arad,
Peste Arad, peste Șeitin
Și-o umbrã groasã pe cãnd viu..
de: Sold. Deliman Ștefan

La 15 și 18 Februarie

Tragerile finale

ale

Loteriei a 21 Tranșã 7-a și a 8-a.

3 Cãștiguri de cãte

Lei **3 milioane**

13 Cãștiguri de cãte

Lei **1.000.000**

Fiecare șfert de loz Lei 200, chiar dacã n'ați jucat la tranșele anterioare.

LOTERIA de STAT

ca :
ca de demult ne propusesem a
ca aici și a ne uni strigãtul cu
ca mulți și a ne face auziji de cã-
ca competenți a pleca urechea
ca da satisfacția așteptatã de atã-
ca atãția, cari așteptau și așteapã
ca o clarificare sau mãcar o ex-
ca în privința unei cooperative
ca calitate, care condusã de niște
ca interesați - acolo natural -
ca și renunțã la activitate a-
ca cãnd vor, pricinuind prin a-
ca însemnate pagube producã-
ca cari își și formaserã o spe-
ca în a nu-și mai vinde produ-
ca speculanți'or ci prin ei înșis pe
ca bun. Iatã însã cã, onor con-
ca a cooperativei de prea multã
ca ce avea, și-a stagnat activi-
ca Sau poate e vorba cã a cãș-
ca destul cei cari puteau! (?)...
ca te cã ne intereseazã, nu stã-
ca afia și întreba despre bunul
ca numitei cooperative, nici de
ca urile realizate, nici urde sunt
ca cãștiguri, sau unde sunt de-
ca cei bani ce reprezintã capita-
ca pus de membrii cooperativei,
ca fructificarea lor... etc... Tot ce
ca reșează momentan este rãș-
ca. Cã la întrebarea singurã de mai
ca repetatã: De ce nu mai lu-
ca cooperativa? De ce și în se-
ca trecut, a activat doar 2-3
ca atãt cãt piața a abundat de
ca plugari'or ofertanți, pen-
ca te opri în scurt timp și a lãsa
ca liberã comerțanșilor jidani
ca se lasã intimidãți de legea
ca mentãrii vãșului grãului și ne-
ca du-se de un cãșlig cãt mai
ca spre spinarea celor ce cu trudã
ca sudoare reușesc - dacã -
ca te șigura pentru un an de zile
ca și cãțiva bani de cheltuieli
ca sã, ca'n orice gospodãrie.
ca interdanșii romãni nu avem!
ca, te ar mai fi ceva de spus.
ca rebim: romãnul acela ce lu-
ca sub masca unei firme jidã-
ca inle pare sã albã un oarecare spi-
ca rici mercial?... de ce nu lucreazã
ca poț? Nu cumva și aici ca și mai
ca n'avea primește ceva, ca alții
ca trãpoatã face de cap? E nece-
ca cã explicație?!...
ca pe
ca are și jur.
ca zice cã pe piața din loca-
ca duminica trecutã s'au petre-
ca accidente cu sania. Indatã
ca aceste întãmplãri, au apãrut
ca nișiori cari strigau încotinu:
ca dreapta-a-a! Noi ne între-
ca ne l-a pus, și de cine au fost
ca.
ca mai zice cã pe una din
ca Bradului, nu mai poși circula
ca scheaunã Becheșuța, în
ca Oare sã nu fie nici un fel
ca pentru ea?
ca nu Pãtruț cu pãlãria verde
ca cunestã, se zice cã ar fi dat
ca pãmment dela Zorșã. Deacea
ca pit oare și chiria?
ca mare zarvã la noi, cãci un
ca Șcravate - sau așã ceva
ca cu avere destul de mare,
ca punã mãna și pe averea
ca dupã fratele sãu, mort a-
ca va timp. În acest scop a
ca natei sale, cã fratele sãu
ca brãt 30.000 lei, dar ea sã
ca el fi mai dã ei încã 300.000
ca sã lasã din avere și sã t-o
ca... Auzi șmecheru! Mãl, mãl.
ca Dumnezeu nu se gãndește?
ca capu de ceai, sau cu cea-
ca pãșca, asta o poate spune nu-
ca șca". Noroc cași avut un
ca cãt un bicã cã altfel vã co-
ca cãrãrea ca pe „Șerb”.

Frontul... glumei

Sub influența vremurilor, azi cele mai folosite cuvinte sunt „front” și „zonă”. Și noi cari înfocându-ne am jinit pas cu timpul, înființăm și noi un „front” pe care-l plasăm în „zonă... veseliei” pentru uzul tuturor celor ce sunt, au fost și vor mai fi concentrați...

Deci să începem formarea frontului...

Ca un semn al îmbunătățirii relațiilor din Rusia și România, republica sovietică a comandat în România 20.000 vagoane de ceapă...

— Ce va face cu atâta ceapă? — vă veți întreba. Vă spunem noi: — Ruși (rusii) cu... ceapă!...

În curtea unui regiment. Un timar și fercheș sublocotenent, se adresează unui „leat”:

— Țini ici 50 lei... Te duci la tutungenrie și-mi aduci un pachet de țigări „specialități cu plută”. Ai înțeles?

— Am înțeles, dom'le sublocotenent!

— Mă, ai înțeles: *specialități cu plută*.

— Da, am înțeles, dom'le sublocotenent!

— Bine, va să zică îmi aduci specialități cu plută, dar val de mama ta dacă greșești și'mi aduci altceva!...

„Leatul” plecă și peste vreo 10 minute se înapoie, aducând țigările cerute și restul dela 50 lei. Sublocotenentul îl luă în primire:

— Bine măi, dar cum de n'ai greșit?... Ce ești tu în civile?

— Trăiești dom'le sublocotenent, sunt prim-procuror la tribunalul... și spuse numele unei capitale de județ din Muntenia, — spre uimirea înărilor ofițer...

Intr'o seară, un genera', însoțit de aghiotantul său — un capitan — și de un locotenent, plecă, într'o sanie condusă de un sergent și'un căprar, în inspecție pe zonă. La ieșirea din oraș, căprarul care era din partea locului, se crezu dator să-și anunțe, în șoaptă, sergentul.

— Am eșit din oraș. Sergentul anunță tot în șoaptă pe locotenent:

— Am eșit din oraș. Locotenentul anunță pe căpitan:

— Am eșit din oraș. Căpitanul pe general:

— Am eșit din oraș. Drumul continuă liniștit în noaptea luminată doar de albul zăpezii ce se întindea inensă pe ambele laturi ale șoselei.

Intr'un târziu, căprarul, se apleacă spre urechea sergentului și-i spune tot încet:

— Am ajuns pe zonă. Sergentul anunță pe locotenent:

— Am ajuns pe zonă. Locotenentul anunță pe căpitan:

— Am ajuns pe zonă. Căpitanul pe general:

— Am ajuns pe zonă. — Bine — răspuse generalul — dar de ce vorbim așa încet?

Căpitanul nu știa și întreabă pe locotenent:

— De ce vorbim încet?

Nici acesta nu știa și întreabă pe sergent:

— De ce vorbim încet?

Nici sergentul nu știa și întreabă pe căprar:

— De ce vorbim încet?

— Pentru că sunt răgușii! — răspuse căprarul...

Proaspăt echipat de front un scoțian s'a gândit că n'ar fi rău să-și ia un fular, de lână, călduros.

Intră într'o prăvălie și își alege unul — bine'nțeles ecosez.

— Cât costă?

— 16 șilingi.

„Îmi cere 16 șilingi — își face socoteala scoțianul — fiindcă e dispus să-mi-l iase cu 14, dacă eu îi dau 12. Dar fularul nu face decât 10 și eu nu pot să-i dau decât 8, așa încât să-l ofer 6”.

Bagă mâna'n buzunar scoate 4 șilingi și pune 2 pe masă.

— Dacă îmi dai rest unul îl iau.

Pe frontul de Vest s'a înfiripat o idilă. Firește nu între beligeranți. O idilă adevărată și fermecătoare între un porumbel și o porumbiță, din brigada de porumbel călători care fac serviciul de curieri înapoi la frontul.

Intr'o după amiază porumbelul e trimis cu o misiune în linia întâi. Porumbița îl aștepta înfrigurată. S'a făcut seară și el întârzie. Ea e foarte îngrijorată, când ia-lă că apare vesel și tacticos, nu în sbor ci legănându-se agale pe piciorușe.

Ea îl întâmpină cu reproșuri. El e radios.

— Ce vrei dragă, e o noapte atât de calmă și atât de frumoasă,

In niște boschete

Cică niște dudui cu niște umbră la niște boschete s'ar fi simțit cu musca pe... capșon, iar drept consecință ar fi început să le cam tureie gurița ca o moară stricată. Bine, bine, dar cu pupatul la bal și cu ghionturile dela gard cum stăm? Sau astea s'au uitat?

Vizită cu bucluc

Se vorbește că o duduie primind vizita unui cavalier, a luat cratița cu mâncare de pe foc și o puse alături, pe prispă. (Chestia s'a petrecut într'o suburbie a Aradului?) Intr'un târziu, fata a eșit afară și a dat de scoafă mâncându-i borsul, spre marea regret al oaspei, care era militar...

Americănească

La masa obișnuită se adunaseră toți și spuneau snoave.

Veni rândul căpitanului de marină.

— „Băieți, era în seara de Crăciun, într'un sat de pescari. Toți se întoarseră acasă la nevasta și la copii, afară de John. John nu se întoarse încă... Și marea era furioasă, scuipeand valurile cât casa și puterea vântului era 11.

Intr'o colibă depe mal, aștepta soția lui John și cei doi copilași. Vedeau biata femeie valurile și din ochi îi cădeau lacrimi ca bobul de mărgean.

În odăia întunecoasă, pomul de Crăciun aștepta să fie luminat. Cei doi copilași stau ghemuiți lângă foc.

Se face ceasul 10 se face 11 se face 11 jum. și John nu se mai întorcea.

Soția lui cu fruntea lipită de geam se uita, doar, doar l'o vedea.

că m'am gândit să mă întorc p jos.

Olanda neutrală își trăește, alături de o legitimă îngrijorare, viața tihnită și neschimbată de până acum. Dovadă această întâmplare a unui ziarist străin, corespondent al unui ziar american. Omul a pierdut într'un parc din Haga o hârtie de 100 de florini. La poarta parcului întâlnește un gardian și l se plânge, în speranța că omul ordinei publice îi va da o soluție ca să-și găsească banii.

— O hârtie de 100 florini?

— Da.

— Și ești singur că în parc ai pierdut-o?

— Absolut sigur.

— Ești amendat cu 20 florini.

— ? ! ?

— Fiindcă nu e voie să arunci hârtii în parc.

Cumpărați haine paltoane, mantă de ploaie și de piele la

IOSIF MUZZAY
MAGAZIN DE HAINE
ARAD, vis-à-vis de Teatrul Comunal
Mare asortiment de haine gata. — Se execută și la comandă
Prețuri reduse

La orele 12 fără un sfert, ușa se deschise și... intră John. Soția aproape leșină de bucurie, îi cade în brațe.

Pauză. Nimeni nu râde. Toțte așteaptă sfârșitul poveștii.

Sfârșitul nu vine. Cineva întreabă:

— Ei și?

Căpitanul, — Ce e?

— Sfârșitul poveștii.

— Căpitanul. Asta, sfârșitu': Johan s'a întors.

— Bine dar care e hazul? Poveștea e idioată. Dacă nevastă-sa se uită pe geam, trebuia să-i vadă venind.

Căpitanul. — Păi asta e hazul că nevastă-sa în loc să privească pe fereastra care da spre mare, se uită spre fereastra care da spre câmp!!

Gospodina

Tânăra gospodină plânge de jle mai mare mila.

Soțul ei o vede și o întreabă ce are.

— Dragă, am pus tortul cu migdale pe masa din sufragerie și Azor a intrat și l a mâncat tot.

— Vai! săracul câine. O să fim nevoiți să găsim altul.

Faceți-vă datoria către armată și către Țară, Subscriind

Bonuri de înzestrare!

Epigrame

Unuia ce n'are succursuri și caută invidie vandală să negrească pe acela ce usesc.

Latri 'n „Știrea” ca un câine Când altu 'n viață te-a'ntrec De tu ești sigur dintre aia, Ce mor 'nainte de a se fi născut.

La cele funebre are succes.

La vorbirile funebre Tu durerea o ascuți Toți smeriți stau și te-ascultă Până chiar și morțirs muși!

Dlui C. Mneire a rubricii „Picături de otravă”

Te-ai pus să picuri la otravă Și verși mereu fără să te oprești Dar cu-ale tale vicisuri... dragă O lume 'ntreagă otrăvești!

I. VALERIU

Poșta redacției

Fulger — Comunică adresa ta pentru a-ți trimite cele ce — Citește și mai Jos!

Abonat 912 — Așteptați reprezentantul nostru din București care veți stabili condițiile de rări de aci înainte.

Băița, I și II — Regretăm avem corespondent. Dacă vreți lucrați împreună n'avem nimic potrivit. Depinde doar de rezultatul vi-l vom comunica redacției în numărul ce va ieși la 18 Februarie.

Dezna — E prima corespondentă ce-o primim anul acesta. Scrișorile la tren.

Stofa — Rugăm — pe posibil — materialul scris la redacție — *Acelaș lucru pentru toți corespondenții*.

Cele mai frumoase bijuterii, ceasornicele mai precise, tacă și obiecte pentru cadouri

COLOMAN HARTMANN
Bijutier
ARAD, Palatul Minonților. Prețuri reduse

Mica publicitate

Vizitați Salonul de frizerie FAN CÂMPEAN, din Piața No. 3. Serviciu prompt și sigur.

MAȘINI DE SCRIS de vânzare de imprumut, la M. SZEGFÜL str. Brătianu 7. Tel. 11-44. Special de reparațiuni pentru mașini de scris, mașini de calculatoare rezervoare. Depozitatie — șapirograf — indigo și accesorii pentru mașinile de scris.

Domnii abonați din comitate pe unde nu pot ajunge încă noștri sunt rugați, pe această ocazie să se pună la curent, trimițându-ne abonamentul prin poșta postală.

AVIZ
LUCRARI ARHITECTONICE tehnice, proiecte, măsurări, vizite, execută: D-1 Morozescu Arad, Strada Eminescu, apartamentul 17.